

Päiväys

1.7.2025

Diaarinumero

1532/03.04.04.04.19/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

1.7.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **8.7.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 1.7.2025 nro 863/2025, valitus ympäristölupa-asiassa, jätteen käsittelyn ja betonimurskeen hyödyntämisen ympäristölupa ja toiminnan aloittamislupa, Lieto.

Luvan hakija

Totaalipurku Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **1.7.2025 – 7.8.2025** hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **7.8.2025**.

01.07.2025

Dnro 1532/03.04.04.04.19/2024

Asia

Valitus ympäristölupa-asiassa

Luvan hakija ja valittaja

Totaalipurku Oy

Asian aikaisemmat vaiheet

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on merkinnyt 27.4.2020 ja 19.7.2020 ympäristönsuojelun tietojärjestelmään Totaalipurku Oy:n tekemät valtioneuvoston asetuksen (843/2017) 5 §:ssä tarkoitetut rekisteröinti-ilmoitukset koskien kiinteistön 838-422-5-3 varastokentän rakentamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on 2.2.2022 antamallaan päätöksellä määrännyt Totaalipurku Oy:n poistamaan kiinteistölle 838-422-5-3 viedyt jättemateriaalit MARA-asetuksen vastaisena.

Liedon kaupungin maankäyttöpäällikkö on päätöksellään 11.5.2023 § 2 hylännyt Totaalipurku Oy:n hakemuksen koskien poikkeamista oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta kiertotaloustoiminnan harjoittamiseksi maa-ainestenottoalueeksi osoitetulla alueella kiinteistöllä 838-422-5-3.

Vaasan hallinto-oikeus on 18.10.2023 antamallaan päätöksellä hylännyt Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 2.2.2022 antamaa päätöstä koskeneen valituksen.

Turun hallinto-oikeus on 7.11.2023 antamallaan lainvoimaisella päätöksellä hylännyt maankäyttöpäällikön viranhaltijapäätöksen 11.5.2023 § 2 johdosta tehdyn valituksen ja todennut, ettei asiaa voida ratkaista poikkeamislupamenettelyssä.

Korkein hallinto-oikeus on 30.1.2025 antanut ennakkopäätöksen koskien ELY-keskuksen 2.2.2022 antamaa päätöstä ja siitä annettua Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä. Yhtiön valitus on hylätty.

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 26.9.2024, nro 222/2024

Aluehallintovirasto on hylännyt Totaalipurku Oy:n ympäristölupahakemuksen rakentamistoiminnassa syntyvien jätejakeiden vastaanotolle, käsittelylle ja välivarastoinnille sekä betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämiselle maarakentamisessa Liedon kaupungin Tarvasjoen Rahkasuolle kiinteistölle 838-422-5-3 perustettavalle kierrätysasemalle.

Aluehallintovirasto on todennut päätöksessään, että ympäristölupaa koskevan hakemuksen tullessa kaikilta osin valituksenalaisella päätöksellä hylätyksi, on toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskeva määräys tarpeeton.

*Valituksenalaisen päätöksen perusteluja***Ympäristöluvan ratkaisun perustelut**

Ympäristönsuojelulain esitoissa (HE 214/2013 vp, s. 92) on todettu 11 §:n osalta muun muassa, että sijoituspaikan ja sitä ympäröivän vaikutusalueen tarkastelussa huomioitaisiin paitsi kyseisten alueiden toteutunut, myös tuleva ja kaavan niille mahdollistama käyttötarkoitus. Oikeusvaikutteisilla kaavoilla tarkoitettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan alueella voimassa olevaa maakuntakaavaa, oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Alueen käyttötarkoitus osoitetaan kaavassa kaavamerkinnällä ja mahdollisilla kaavamääräyksillä. Ympäristönsuojelulain 12 §:n osalta hallituksen esityksessä on todettu muun muassa, että alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Tällöin on otettava huomioon maakunta- ja yleiskaavan esittämistavasta johtuva ohjausvaikutuksen yleispiirteisyys. Yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus vaihtelisi maankäyttömuodoittain. Esimerkiksi virkistyskäyttöä ja luonnonsuojelua koskeva käyttötarkoitus yleensä estäisi toiminnan sijoittamisen tällaiselle alueelle. Sen sijaan esimerkiksi maa- ja metsätalouteen osoitetulle alueelle aluevarauksen pääkäyttötarkoituksen yhteyteen soveltuvan toiminnan sijoittaminen olisi mahdollista.

Sijoituspaikan soveltuvuus**Kaavoitus**

Hakemuksen mukainen toiminta on esitetty sijoitettavaksi Liedon kaupungin Tarvasjoen Rahkasuolle. Hankealue sijoittuu entisen turvetuotantoalueen pohjoisosaan suoalueelle. Kohdekiinteistön alue on ojitettu. Kuntaliitoksen toteuduttua Liedon kunnassa on edelleen voimassa koko kunnan osalta oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka koostuu kahdesta yleiskaavasta, Liedon

yleiskaavasta 2020 ja Tarvasjoen strategisesta yleiskaavasta, jonka Tarvasjoen kunnanvaltuusto hyväksyi 20.12.2011 (§ 58). Sijoituspaikka sijaitsee alueella, joka on merkitty Tarvasjoen kunnan strategisessa yleiskaavassa maa-ainestenottoalueeksi merkinnällä EO, tuulivoimaloille mahdollisesti soveltuvaksi alueeksi (sel) ja melualueeksi (me), jolla laskennallinen tieliikenteen ja ampumaradan melun enimmäisäänitaso (L_{Amax}) ylittää 60 dB. Aluetta ympäröi maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-2), joka on altistunut melulle. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lupaviranomaiselle antamassaan lausunnossaan todennut, ettei lupaa voida myöntää, koska hanke on kaavan vastainen. Lausunnossa viitataan Liedon kaupungin maankäyttöpäällikön viranhaltijapäätökseen 11.5.2023 § 2, jonka mukaan Totaalipurku Oy:lle ei myönnetä poikkeamista oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta kiertotaloustoiminnan harjoittamiseksi maa-ainestenottoalueeksi osoitetulla alueella.

Kyseisen päätöksen perusteluissa todetaan myös, että toiminnalle sopivia sijoituspaikkoja tulee tutkia kaavoituksessa.

Hakemuksen täydennysten johdosta lupaviranomaiselle antamassaan lausunnossa kaavoitusviranomainen on todennut, että alue on kaavoitettu Tarvasjoen strategisessa yleiskaavassa (EO) maa-ainestenottoalueeksi ja kiertotaloustoiminta kyseisellä alueella vaatii kaavasta poikkeamisen.

Turun hallinto-oikeus on 7.11.2023 antanut päätöksen (pääotsnro H2012/2023, diaarinro 875/03.04.04.16/2023, lainvoimainen) maankäyttöpäällikön viranhaltijapäätöksen johdosta tehdystä valituksesta. Päätöksen perusteluissa todetaan, että vaikka rakennuspaikalla ei ole harjoitettu kaavan mukaista toimintaa, merkitsee hankkeen toteuttaminen poikkeamista alueen yleiskaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta. Koska hankkeella voidaan katsoa olevan mahdollisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia myös alueen ympäristöön eikä kaikkia noita vaikutuksia ole päätöksen mukaan riittävästi selvitetty, ei asiaa voida ratkaista poikkeamislupamenettelyssä, vaan hankkeen toteuttaminen ja sen mahdollinen sijoituspaikka edellyttää kaavallista suunnittelua, jossa hankkeen vaikutukset ympäröivään alueeseen ja ympäristöön tulevat huomioon otetuksi poikkeamislupamenettelyä laajemmin.

Kun otetaan huomioon hankkeen sijoituspaikan kaavatilannetta koskevat lausunnot ja muut viranomaispäätökset, on hakemuksen mukainen toiminta ristiriidassa sijoituspaikan voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan kanssa. Sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä.

Vaikutukset vesiympäristöön

Toiminnan vaikutuksia vesiympäristöön on hakemuksessa arvioitu lähinnä maarakennuksessa käytettävän jätteen mahdollisten ympäristöhaittojen kautta. Hakemuksen liitteenä olevan ympäristöriskinarvioinnin mukaan suunniteltu

kenttä- ja vallirakenne eivät tule aiheuttamaan ympäristöriskejä pitkälläkään aikavälillä. Betonimurskeen hyödyntämisen ei ole todettu aiheuttavan vaikutuksia vesiin kiinteistön ulkopuolella. Toiminta-alueen hulevedet johdetaan hakemuksen mukaan viivästysaltaan kautta maastoon ja muodostuvien hulevesien todetaan vastaavan laadultaan taajama-alueiden hulevettä.

Hakemuksen liitteenä olevan ympäristöriskiarvioon liittyy aluehallintoviraston arvion mukaan epävarmuutta. Hakijan näkemys siitä, että toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia vesiympäristöön on hakemuksessa laajalti perustunut nykytilanteen lähtökohtaan, jossa alueelle on maarakenteisiin sijoitettu toistaiseksi vähäinen määrä (noin 3 400 tonnia) betonimursketta. Kuten valvontaviranomainen lausunnossaan toteaa, ovat kohdekiinteistöllä jo suoritettujen maarakennustoimien vaikutukset havaittavissa alueen ojavesistä otetuista vesinäytteistä. Jatkossa kenttärakennetta on tarkoitus laajentaa merkittävästi ja täyttöpaksuutta suurentaa paikoitellen noin 5 metriin. Osa täytöstä sijoittuu lähes pohjavesipinnan tasolle. Hakijan ympäristöriskiarvioinnissa laskenta on muun muassa perustunut alueelle sijoitetun betonimurskeen analysoituihin liukoisiin haitta-ainepitoisuuksiin, jotka ovat pääsääntöisesti selkeästi alittaneet MARA-asetuksessa (817/2017) peitetyille kentälle asetetut raja-arvot. Hakemuksen mukaan hyödynnettävän betonimurskeen ympäristökelpoisuuskriteeriksi esitetään kuitenkin edellä mainitun MARA-asetuksen mukaisia liukoisuuden raja-arvoja. Raja-arvot ylittävät osin merkittävästikin betonimurskeesta mitatut haitta-ainepitoisuudet. Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemukseen liitetty ympäristöriskiarviointi saattaa edellä esitetyn perusteella aliarvioida haitta-aineiden kulkeutumista vesiympäristöön.

Hakemukseen liitettyssä ympäristöriskiarvioinnissa on lisäksi epävarmuustekijöistä todettu seuraavaa (s. 18): ”MARA-asetusvalmistelun yhteydessä käytetyt riskiperustaiset viitearvojen laskentamallit eivät ole lähtökohtaisesti tarkoitettu kohdekohtaiseen riskinarviointiin. Laskentamallit yleisestikin ottaenkin yksinkertaistavat asioita ja niistä puuttuu monia prosesseja, joiden merkitys vaihtelee kohdekohtaisesti. Tässä tapauksessa kohdekiinteistö sijaitsee suoalueella, jossa vesien liikehdintä pohjavesikerroksessa ei todennäköisesti vastaa ihan laskurin oletusparametrejä. Laskentatapa ei ota huomioon pintavesiin purkautuvaa vettä täyttörakenteen ja tarkkailupisteen välillä, joka tarkastellussa kohteessa on merkittävässä roolissa. Pintavesien kautta haitta-aineet voivat kulkeutua tarkkailupisteeseen nopeammassa ajassa, mutta pintavesissä yleisesti haitta-aineiden laimeneminen tapahtuu tehokkaammin.”.

On myös huomioitava, että vaikutuksia vesiympäristöön ei aiheudu pelkästään jätettä sisältävästä kenttä- ja vallirakenteesta. Kenttärakenteen päällä on tarkoitus käsitellä ja varastoida myös suuria määriä betonijätteitä, jotka yhdessä kenttärakenteen kanssa saattavat aiheuttaa kuormitusta/vaikutusta vesiympäristöön. Myös esitetyt hulevesienkäsittelyratkaisut voivat osoittautua toiminnan käynnistyttyä riittämättömiksi.

Liedon kaupunki on lausunnossaan todennut, ettei Juvanrahkan suoalue mahdollisten haitallisten vesistövaikutusten vuoksi sovellu jätteen käsittelyyn ja betonimurskeen hyödyntämiseen, vaan kyseinen toiminta tarvitsee alueen, jossa voidaan riittävällä varmuudella estää ympäristöön kohdistuvat haitat.

Hakemuksen mukaisilla kenttä- ja vallirakenteella sekä kentälle sijoitettavilla jätteen vastaanotto-, käsittely- ja varastointitoiminnoilla on aluehallintoviraston näkemyksen mukaan ympäristönsuojelulain 41 §:n tarkoittama tekninen ja toiminnallinen yhteys ja niiden ympäristövaikutuksia on tarpeen tarkastella yhdessä. Hakemuksessa esitetyn perusteella ja ottaen huomioon ympäristönsuojelulain 20 §:n varovaisuusperiaatteen ei voida varmistua, ettei toiminnan sijoittamisesta suoalueelle aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumista sekä maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta. Toiminnan suunnittelussa ja sijoituspaikan valinnassa ei ole tältäkkään osin riittävässä määrin otettu huomioon ympäristönsuojelulain 11 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä.

Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Jätteen maarakentamiskäytön osalta lupaharkinnassa on ollut arvioitavana, onko hakemuksen mukainen toiminta katsottava jätteen hyödyntämiseksi vai loppukäsittelyksi. Jätedirektiivin ja jätelainsäädännön sekä vallitsevan oikeuskäytännön (mm. EUT C-6/00 ja C-147/15, KHO 2022:22, KHO 2022:23) perusteella voidaan todeta, että jätteen käyttö maarakentamisessa on jätteen hyödyntämistä silloin, kun toiminta on suunnitelmallista, ja jäte korvaa rakentamisessa muutoin käytettävän luonnonmateriaalin.

Jätteen on oltava myös teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan soveltuvaa korvaamaan luonnonmateriaalia haetussa käyttötarkoituksessa. Jätteen käytön aiheuttamien ympäristövaikutusten on oltava kokonaisuutena arvioiden vähäisemmät kuin jätteen sijoittamisen kaatopaikalle ja jätteen käytön on muutoinkin oltava ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaista.

Jätteen loppukäsittelyn ominaispiirteenä voidaan puolestaan pitää sitä, että käytettävä jäte soveltuu teknisesti huonosti rakenteeseen, jätteen määrä on tarpeettoman suuri tai rakentamisaikataulu on lähinnä sidoksissa jätteen saatavuuteen eikä tavanomaiseen maarakentamisaikatauluun. Lisäksi on arvioitava rakennettavan kohteen käyttötarkoitus.

Jätteen käyttö maarakentamisessa on tulkittavissa jätteen hyödyntämiseksi tilanteissa, joissa jäte korvaa rakentamisessa muutoin käytettävän luonnonmateriaalin. Hakija on esittänyt kentän ja suojavallin maarakennustöitä koskevassa rakentamissuunnitelmassa rakentavansa ne vaihtoehtoisesti maa-aineksista (maa-aines, luonnonkiviaines, kalliomurske) tai betoni- ja tiilimurskeesta. Hakija on todennut 30.8.2023 päivätyssä selityksessä kaivetun maa-aineksen käytön alueen rakentamisessa olevan mahdollista, jos geoteknisesti korkealaatuista ja routimatonta maa-ainesta olisi riittävästi saatavissa, ja lisännyt, ettei tämä ole kuitenkaan tässä kohteessa mahdollista.

Edellä esitetyn perusteella aluehallintovirasto on katsonut, ettei kenttää rakennettaisi luonnonmateriaaleista, jolloin hakemuksen mukaista jätteen käyttöä maarakentamisessa ei katsota jätteen hyödyntämiseksi.

Lähtökohta jätteen maarakennuskäytön hyödyntämistoimeksi tulkinnassa on rakenteen tulevaan käyttöön perustuva suunnitelmallinen toiminta. Jättemateriaalista tehtävällä rakenteella tulee olla todellinen käyttötarkoitus. Rakennettavien vallien on hakemuksessa todettu muun muassa vähentävän melun leviämistä länsi- ja pohjoissuuntaan. Hakemuksen liitteenä olevassa melu- ja pölymallinnuksessa päästöjen leviämistä ei ole tarkasteltu tilanteessa, jossa valleja ei rakennettaisi. Vallit eivät ole tarpeen myöskään alueen kaavamääräysten vuoksi. Vallien todellinen tarve jää siten osoittamatta.

Hakemuksessa jää osoittamatta, sijoitetaanko rakennettaviin valleihin tiilijätettä vain rakenteen kannalta tarvittava määrä, koska hakemuksessa ei esitetä perusteita sille, että juuri suunnitelmien mukainen viisi metriä korkea valli olisi tarpeen esitettyä käyttötarkoitusta varten. Hakemuksen mukaan toiminta olisi tarkoitus sijoittaa alueelle, joka yleiskaavassa on osoitettu melualueeksi, jolloin ympäröivien alueiden melualtistus on jo kaavallisesti huomioitu eikä erityisiä meluntorjuntatoimia vallin muodossa välttämättä tarvita.

Betoni- ja tiilijätteen voidaan yleisellä tasolla katsoa soveltuvan teknisesti maarakennukseen. Kuten alaotsikon ”6.1.1.2 Vaikutukset vesiympäristöön” alla on todettu, hakemuksen liitteenä olevaan ympäristöriskinarviointiin liittyy huomattavia epävarmuuksia kenttä- ja vallirakenteiden mahdollisten vesiympäristöön kohdistuvien vaikutusten suhteen. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan hakemuksessa ei ole osoitettu betoni- ja tiilijätteen soveltuvan ympäristövaikutuksiensa osalta korvaamaan luonnonmateriaaleja kohteessa, kun otetaan huomioon hakijan esittämät rakenneratkaisut.

Hakijan esittämien rakennepiirrosten perusteella toiminnan sijoittaminen suoalueelle vaatii merkittävät massanvaihdot kantavan pohjamaan saavuttamiseksi, jonka vuoksi maarakennukseen käytettävän jätteen määrä on huomattavan suuri. Kierrätysasemalla vastaanotettavat ja maarakennukseen käytettävät jätteet ovat pääosin peräisin hakijan omilta rakennus- ja purkutyömailta. Vuosittain vastaanotettavan betonijätteen määrä (60 000 t) on mahdollisesti alimitoitettu suhteessa esitettyyn betonimurskeen menekkiin (206 000 t) eikä määrä riitä varmistamaan kentän valmistumista esitetystä aikataulusta eteenkin, kun otetaan huomioon, ettei kaikki vastaanotettu betonijäte välttämättä ole hyödyntämiskelpoista. Maarakennustöiden aikataulu on sidoksissa hakijan omassa yritystoiminnassa syntyvien jättejakeiden saatavuuteen ja toimittamiseen käsiteltäväksi alueelle. Hakijan voidaan lisäksi katsoa jätteen haltijana hyötyvän taloudellisesti yritystoiminnassaan syntyvien jättejakeiden käytöstä maarakentamisessa omalla kiinteistöllään. Edellä mainitut seikat tukevat tulkintaa, että kyseessä on jätteen loppukäsittely eikä hyödyntäminen.

Aluehallintovirasto on katsonut asiassa suoritettuna tapauskohtaisen kokonaisarvioinnin perusteella, että hakemuksen mukainen jätteiden käyttö

maarakennuksessa ei kaikilta osin täytä jätelainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä johdettavissa olevia hyödyntämistoimen tulkintaa tukevia tunnusmerkistöjä. Hakemuksen mukaista toimintaa on näin ollen pidettävä luonteeltaan ensisijaisesti jätelain 6 §:n 26 kohdan tarkoittamana jätteen loppukäsittelynä, johon sovelletaan kaatopaikoista annettua valtioneuvoston asetusta (331/2013). Koska asiassa ei ole haettu lupaa jätteen loppukäsittelylle, on hakemus tältäkin osin hylättävä.

Yhteenvedo

Edellä esitetyn perusteella ympäristönsuojelulain 49 §:ssä säädetty luvan myöntämisen edellytykset hakemuksen mukaiselle toiminnalle eivät täyty. Toiminnan sijoituspaikan valinnassa ei erityisesti alueen kaavoitustilanne ja mahdolliset vaikutukset vesiympäristölle huomioden ole otettu riittävässä määrin huomioon ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä.

Toiminnan ympäristövaikutuksiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi ei ole varmaa, ettei jätemateriaalin käytöstä maarakentamisessa aiheudu riskejä erityisesti vesiympäristölle, kun kenttäalue laajentuu huomattavasti nykyisestä ja jätteiden vastaanotto-, käsittely- sekä varastointitoiminnot käynnistyvät rakenteen yläpuolella. Sijoituspaikan ominaispiirteiden ja riskinarviointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi toiminnasta aiheutuvia mahdollisia haitallisia vaikutuksia vesiympäristölle ei voida riittävällä varmuudella ehkäistä lupamääräyksen siten, että luvan myöntämisen edellytykset toiminnalle täyttyisivät.

Hakemuksen mukaisessa maarakentamisessa ei ole kyse jätteen hyödyntämisestä, vaan jätteen loppusijoittamisesta.

Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen perusteluista ilmenevällä tavalla. Koska hakemus on hylätty, vastauksen antaminen muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin ei ole tarpeen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle luvan myöntämistä ja lupamääräysten antamista varten.

Perustelut

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto on perustunut olennaisen virheellisiin käsityksiin toiminnan aiheuttamista vaikutuksista. Hanke ei

vaikuta ympäristöön siten kuin lausunnossa esitetään. Sijoituspaikka täyttää säädösten asettamat edellytykset. Totaalipurku Oy on hakenut poikkeamista kaavasta ELY-keskuksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Hankkeen toteuttaminen ei edellytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista poikkeamista, koska hanke ei myöskään edellytä rakennuslupaa.

On kohtuutonta, että virheellisten ohjeiden perusteella annettua päätöstä käytetään luvan hakijaa vastaan ympäristölupaprosessissa. Turun hallinto-oikeus on perustanut poikkeamista koskevan ratkaisun pitkälti ELY-keskuksen lausuntoon, joka on sisältänyt virheitä ja epätasällisyyksiä muun muassa alueen luonnontilaisuudesta ja pohjavesiolosuhteista. Turvetuotanto on alueella loppunut. Tehdyillä täytöillä ei ole ollut vaikutusta alueen ojavesien laatuun.

Kenttärakenteen ja sen päälle suunniteltujen toimintojen vaikutukset on arvioitu kattavasti ja ne ovat hyvin tiedossa. Hulevesienkäsittelyratkaisut ovat kattavat ja vaikutusten minimoimiseksi olisi ollut asettavissa tarvittavat lupamääräykset haitallisten vaikutusten syntymisen estämiseksi.

Kenttä voitaisiin rakentaa myös luonnonmateriaaleista. Aluehallintovirasto ei ole täydennyt hakemusta väittämiensä puutteellisten melu- ja pölymallinnusten osalta. Hakemuksen mukaisessa maarakentamisessa ei ole kyse jätteen loppusijoittamisesta. Hankkeessa on kyse jätteen hyödyntämisestä.

Kohdekiinteistöä koskee oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa alue on määritelty maa-ainestenottoalueeksi merkinnällä EO, tuulivoimaloille mahdollisesti soveltuvaksi alueeksi (sel) ja melualueeksi (me), jolla laskennallinen tieliikenteen ja ampumaradan melun enimmäisäänitaso (L_{Amax}) ylittää 60 dB. Aluetta ympäröi maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-2), joka on altistunut melulle. Alueelle ei ole laadittu asemakaavaa.

Luvan haltija on myynyt tuotantoalueen ja ELY-keskus on tarkastuskertomuksessaan 7.1.2021 todennut toiminnan loppuneeksi, alueen siirtyneen pois turvetuotannosta. Totaalipurku Oy:n omistama alue on niin pieni, että siinä ei ole mahdollista itsenäisesti harjoittaa turvetuotantoa. Myöskään muuta maa-aineisten ottoa alueella ei ole tarkoituksenmukaista harjoittaa. Kaava ei ole enää maa-ainestenottoalue-merkinnän osalta ajantasainen.

Aluehallintovirasto on viitannut perustelunaan Liedon kaupungin maankäyttöpäällikön lainvoimaiseen viranhaltijapäätökseen 11.5.2023 § 2, jonka mukaan Totaalipurku Oy:lle ei myönnetä poikkeamista oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta kiertotaloustoiminnan harjoittamiseksi maa-ainestenottoalueeksi osoitetulla alueella. Totaalipurku Oy on katsonut, että maankäyttöpäällikön viranhaltijapäätöksellä ei ole asiassa merkitystä. Ympäristönsuojelulaki ei edellytä poikkeamispäätöstä ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaan poikkeamispäätöstä haetaan ainoastaan rakentamisen lupaa eikä ympäristölupaa varten.

Hakemuksen tarkoittamalla kiinteistölle ei ole laadittu asemakaavaa, ja yleiskaavassa kiinteistö on maa-aineksenottoon osoitettua aluetta merkinnällä EO. Kiinteistö on kuulunut laajaan turvetuotantoalueeseen. Turpeenotto on päättynyt ja turvetuotantoon oikeuttaneen luvan haltija on myynyt kiinteistön edelleen taholle, joka on myynyt sen Totaalipurku Oy:lle.

Ympäristölupahakemuksessa tarkoitettu toiminta ei vaikeuta turvetuotantoa kohteessa eli se ei vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Aluehallintoviraston perustelu, jonka mukaan toiminnan sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä, on vailla pohjaa. Juuri näitä asioita ympäristölupamenettelyssä tarkastellaan. Jos aluehallintovirasto olisi lupaprosessin aikana katsonut, että hakemuksessa ei riittävästi ole selvitetty toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä, olisi lupaviranomaisen pitänyt pyytää luvan hakijaa täydentämään hakemusta eikä kielteisen lupapäätöksen perusteluissa todeta, että selvitystä ei ollut riittävästi, kun hakemusta ei kuitenkaan ole puutteellisenä jätetty käsittelemättä. Aluehallintovirastolla olisi myös ollut mahdollisuus antaa lupamääräykset koskien alueelta poisjohdettavan huleveden laatua.

Aluehallintovirasto on todennut perustelunaan, että hakemuksessa esitetyn perusteella ja ottaen huomioon ympäristönsuojelulain 20 §:n varovaisuusperiaate ei voida varmistua, ettei toiminnan sijoittamisesta suoalueelle aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumista sekä maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta. Aluehallintovirasto on arvioinut myös, että hakemukseen liitetty ympäristöriskiarviointi saattaa edellä esitetyn perusteella aliarvioida haitta-aineiden kulkeutumista vesiympäristöön. Lisäksi aluehallintovirasto on viitannut perustelunaan valvontaviranomaisen lausuntoon, jonka mukaan kohdekiinteistöllä jo suoritettujen maarakennustoimien vaikutukset ovat havaittavissa alueen ojavesistä otetuista vesinäytteistä. Valittajan mukaan perustelut ovat vailla pohjaa.

Hanke ei sijoitu vesiympäristöltään herkälle alueelle. Kiinteistö ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä sellaisen läheisyydessä. Kiinteistön läheisyydessä ei sijaitse talousvesikaivoja, herkkiä vesikohteita eikä suojeltuja alueita. Ei ole mitään syytä olettaa, että hankkeesta aiheutuisi sellaista merkittävää ympäristön pilaantumista tai maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta, jota ei olisi mahdollista lupamääräyksiin estää.

Luvan hakija on liittänyt hakemukseen pohja- ja pintavesinäytteiden tutkimustulokset marraskuulta 2023 (Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy, 27.11.2023). Tulosten mukaan ojavesi alitti analysoitujen parametrien osalta sekä pohja- että pintavesilaatunormin. Pohjavesi (PVK1) täytti tutkituilta osin myös talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan tarvitaan ympäristölupa. Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä ei ole, että toiminta ei aiheuta mitään mitattavissa olevaa vaikutusta ympäristöön. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta voi aiheutua mitattavissa olevia muutoksia pintaveden laadussa, mutta kyse ei ole pintaveden pilaantumisesta tai sen vaarasta. Toiminnan aiheuttamat vaikutukset eivät ylitä luvan myöntämiseen kynnystä. Sen lisäksi aluehallintovirastolla olisi ollut mahdollisuus antaa poisjohdettavia vesiä koskevat lupamääräykset. Kohdekiinteistöllä aikaisemmin MARA-asetuksen turvin harjoitetun toiminnan vaikutuksia ojaveden laatuun ei voida käyttää tulevaa toimintaa koskevan kielteisen ympäristölupapäätöksen perusteluina.

Aluehallintovirasto on katsonut päätöksessään, että hakemuksen mukaista toimintaa on näin ollen pidettävä luonteeltaan ensisijaisesti jätelain 6 §:n 26 kohdan tarkoittamana jätteen loppukäsittelynä, johon sovelletaan kaatopaikoista annettua valtioneuvoston asetusta (331/2013). Koska asiassa ei ole haettu lupaa jätteen loppukäsittelylle, on hakemus tältäkin osin hylättävä.

Aluehallintovirasto on lainauksessaan muuttanut ja lyhentänyt Totaalipurku Oy:n vastineessa esittämää niin, että tekstin merkitys on muuttunut. Luvan hakija ei ole ilmoittanut, että neitseellistä maa-ainesta ei olisi saatavana. Luvan hakija on tarkoittanut, että geoteknisesti sopivan rakentamisen tieltä kaivetun maa-aineksen (jäte) saatavuutta ei voida varmistaa, koska se on haluttua materiaalia ja sitä voidaan suunnitelmallisesti hyödyntää myös ilman ympäristölupamenettelyä. Neitseellistä maanrakennusmateriaalia on varmasti saatavana, vaikka tarvittaessa pitkän kuljetusmatkan takaa. Luvan hakija on kuitenkin katsonut, että neitseellisen maa-aineksen käyttö kiertotalouskentän rakentamisessa on ristiriidassa valtakunnallisten kiertotalouden edistämistavoitteiden kanssa. Luvan hakijan ensisijaisena tarkoituksena on ollut hyödyntää jätemateriaalia kentän rakentamisessa. Hyödyntämiskelpoisia jätemateriaaleja ovat rakentamisen yhteydessä kaivetut maa-ainekset, purkukohteista peräisin oleva betoni- ja tiilijäte sekä tuhkat ja kuonat. Näistä materiaaleista luvan hakijalle luontevinta on hyödyntää omassa toiminnassa syntyvää betoni- ja tiilijätettä. Näin saatavuus on varmaa ja materiaalin laadun valvonta on luvan hakijan omissa käsissä.

Vuoteen 2027 ulottuvan valtakunnallisen jätesuunnitelman (Kierrätyksestä kiertotalouteen, Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:13) mukainen tavoite rakennus- ja purkujätteen hyödyntämisestä materiaalina vähintään 70 prosenttia ei tule toteutumaan, jos lupakäytännön mukaan maanrakentaminen on ensisijaisesti toteutettava neitseellistä materiaalia hyödyntäen ja jätemateriaalin hyödyntäminen katsotaan jätteen loppusijoitukseksi.

Valittaja on viitannut perustelunaan korkeimman hallinto-oikeuden 23.2.2022 antamaan vuosikirjapäätökseen taltionumero 10, jossa on ollut kyse betoni- ja asfalttijätteen hyödyntämisestä kenttien ja teiden rakenteissa Janakkalan Piilonsuolla. Korkein hallinto-oikeus on katsonut, että toiminnassa on kysymys jätteen hyödyntämisestä siltä osin kuin ympäristölupaa on haettu

betoni- ja asfalttijätteen hyödyntämiseen kenttien ja teiden rakentamisessa eikä jätteen loppukäsittelystä toisin kuin hallinto-oikeus oli tulkinut.

Hankkeesta ei aiheudu vaikutuksia, joiden perusteella aluehallintovirasto on hakemuksen hylännyt. Haitalliset ja luvanmyöntämisesteen ylittävät vaikutukset ovat estettävissä lupamääräyksin. Hanke ei ole kaavanvastainen eikä estä kaavan toteuttamista. Hankkeessa on kyse jätteen hyödyntämisestä, eikä sen loppusijoittamisesta. Koska aluehallintoviraston päätös on virheellinen, asia on palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi ja luvan myöntämistä varten.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Liedon ja Paimion kaupungeissa sekä Marttilan kunnassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalouspalveluille, Liedon ja Paimion kaupungeille, Marttilan kunnalle sekä Liedon ja Paimion kaupunkien ja Marttilan kunnan ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisille, Liedon kaupungin kaavoitusviranomaiselle, Turun Seudun Vesi Oy:lle, Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle ja Suomen ympäristökeskukselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

██████████ on antanut vastineen.

██████████ ovat antaneet vastineen.

Kosken TI kunnan ympäristönsuojelun (Marttilan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) johtava ympäristönsuojelutarkastaja on antanut vastineen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan esittänyt, että valitus hylätään. Aluehallintovirasto on viitannut valituksenalaisessa päätöksessä ja sen perusteluissa esitettyyn sekä todennut seuraavaa:

Aluehallintovirasto on pyytänyt asiaa käsitellessään lausunnot lupaharkinnan kannalta tarpeellisilta tahoilta ympäristönsuojelulain 42 §:n vaatimuksen mukaisesti. Asian ratkaisu on perustunut kokonaisharkintaan, jossa on huomioitu kaikki asiassa saadut lausunnot ja muut viranomaispäätökset. Aluehallintovirasto on viitannut perusteluissaan poikkeamispäätöksen ja päätöstä koskeneen muutoksenhakutuomioistuimen päätöksen perusteluihin. Liedon kaupungin kaavoitustoimi on lupaviranomaiselle antamassaan lausunnossa 29.11.2022 todennut, että kaavoitustoimi ottaa kantaa hankkeen kaavallisiin edellytyksiin hanketta koskevassa poikkeamisluvassa, jossa haetaan poikkeusta yleiskaavan maa-ainestenotto (EO)-merkinnästä alueen osoittamiseksi kiertotalousalueena. Kaavoitustoimi on myöhemmin

hakemuksen täydennysten johdosta lupaviranomaiselle antamassaan lausunnossa 26.9.2023 todennut kyseiseen poikkeamislupapäätökseen viitaten, että alue on kaavoitettu Tarvasjoen strategisessa yleiskaavassa (EO) maa-ainestenottoalueeksi ja kiertotaloustoiminta kyseisellä alueella vaatii kaavasta poikkeamisen.

Valituksen mukaan kohdekiinteistö on kuulunut laajaan turvetuotantoalueeseen, jolla turpeenotto on päättynyt. Hakemuksen mukaisella kiinteistöllä ei ole nostettu turvetta.

Valituksessa on esitetty, että aluehallintovirasto on katsonut, ettei toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä ole riittävästi tarkasteltu hakemuksessa. Sijoituspaikkaa ei voitu pitää alueen kaavoitustilanne sekä toiminnan mahdolliset vesistövaikutukset huomioiden hakemuksen mukaiselle toiminnalle sopivana.

MARA-ilmoituksen nojalla jo rakennettu kentänosa sisältyy kenttärakenteeseen, jota lupahakemus on koskenut. Luvan hakija on perustanut hanketta koskevan ympäristöriskinarvioinnin alueen nykytilaan ja jo rakentamansa kentänosan rakentamisesta aiheutuneiden vaikutusten arviointiin. Arvioinnissa on hyödynnetty kenttään sijoitettujen jäte-erien sisältämiä haitta-ainepitoisuuksia. Kenttärakennetta on hakemuksen mukaan tarkoitus laajentaa merkittävästi nykyisestä siten, että täyttö ulottuisi paikoin lähes pohjavesipinnan tasolle. Aluehallintovirasto on pitänyt esitettyjä selvityksiä varsin relevantteina lupaharkinnan kannalta. Voidaan perustellusti arvioida, että koska jo rakennetun kenttärakenteen vaikutukset ovat havaittavissa alueella otetuista vesinäytteistä useiden aineiden kohonneina pitoisuuksina, eivät vaikutukset vesiympäristöön, ottaen huomioon hakemuksessa esitetyt rakenneratkaisut, vähene kenttärakenteen laajentuessa merkittävästi nykyisestä.

Valituksessa on sivuutettu jätteen käytöstä maarakentamisessa aiheutuvat mahdolliset vaikutukset vesiympäristöön. Jätteen hyödyntäminen kenttä- ja vallirakenteissa sekä kentällä harjoitettava jätteiden vastaanotto-, käsittely- ja välivarastointitoiminta muodostavat kokonaisuuden, joiden ympäristövaikutuksia on tarkasteltava yhdessä. Toiminnasta aiheutuvia mahdollisia haitallisia vaikutuksia vesiympäristölle ei voida sijoituspaikan ominaispiirteiden ja riskinarvioinnin epävarmuuksien vuoksi riittävällä varmuudella ehkäistä lupamääräyksiin.

Valituksessa on esitetty, että aluehallintovirasto olisi päätöksen perusteluissa olevassa lainauksessa muuttanut ja lyhentänyt Totaalipurku Oy:n vastineessa esittämää niin, että tekstin merkitys olisi muuttunut. Luvan hakijan selityksessään toteama on kuvattu sellaisenaan päätöksen kertoelmaosassa ja toistettu oleellisin osin perusteluissa. Selityksessä esitetyn perusteella aluehallintovirasto on katsonut, ettei kenttää todennäköisesti rakennettaisi, mikäli jätteen hyödyntämistoimelle ei saada ympäristölupaa.

Aluehallintoviraston päätös on perustunut kattavaan hankkeen kokonaisarviointiin, eikä sitä ole perustettu yksittäisiin seikkoihin. Useat

seikat ovat tukeneet tulkintaa, jonka mukaan hakemuksen mukaisessa maarakentamistoimessa ei ole kyse jätteen hyödyntämisestä vaan jätteen loppusijoituksesta.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että aluehallintovirasto ei olisi täydennyttänyt hakemusta puutteellisten melu- ja pölymallinnusten osalta, on todettu, että luvan hakijaa on pyydetty esittämään perustelut suojavallirakenteen tarpeellisuudesta alueella esimerkiksi melu- ja pölymallinnuksen pohjalta 28.6.2022 päivätyssä täydennyspyynnössä.

Liedon, Paimion ja Marttilan terveysuojeluviranomaiset, Suomen ympäristökeskus, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, Liedon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja kaavoitusviranomainen sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Kalatalouspalvelut-yksikkö ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastineita asiassa.

Totaalipurku Oy on vastaselityksessään todennut aluehallintoviraston lausunnon osalta muun ohella, että valituksesta antamassaan lausunnossa aluehallintovirasto on vedonnut kaava-asiassa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon ja Liedon kaupungin kaavoitustoimen kannanottoon. Aluehallintovirasto ei kuitenkaan muodosta omaa mielipidettään siitä, onko hanke ristiriidassa ympäristönsuojelulain 12 §:n kanssa vai ei.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristölupia jätteenkäsittelyyn, vaikka kohdetta ei ole asemakaavoitettu eikä toiminta ole yleiskaavan mukaista. Esimerkki tällaisesta ympäristöluvasta on Raumalle ja Eurajoelle myönnetty ympäristölupa nro 401/2020.

Aluehallintoviraston käsitys alueen herkkyydestä on virheellinen. Alue on vesistövaikutusten kannalta nimenomaan epäherkkää aluetta. Hanke ei sijaitse vesistön äärellä. Lähimpään vesistöön, Paimionjokeen, on ojustoa pitkin noin kolme kilometriä. Hankekiinteistö rajoittuu laajaan turvetuotantoalueeseen. Tuotantoalueen vesien purkureitti on sama kuin hankealueella muodostuvien hulevesien kulkeutumisreitti. Jos kohde olisi vesiympäristön kannalta herkkää aluetta, ei lupaa turvetuotantoon olisi voitu aikanaan myöntää.

Hakemuksen mukaiset toiminnot ovat tavanomaista jätteen käsittelyä ja hyödyntämistä ja niiden ympäristövaikutukset ovat hyvin tunnettuja sekä yleisesti tiedossa olevin keinoin hallittavissa. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja aluehallintoviranomaiset ovat myöntäneet vastaavanlaisen toimintaan ja vastaaviin sijoituspaikkoihin lukuisia ympäristölupia ympäri Suomea ja velvoitetarkkailujen perusteella toiminnan ympäristövaikutukset ovat hyvin tiedossa. Näin ollen ei pidä paikkaansa, että toiminnasta aiheutuvia mahdollisia haitallisia vaikutuksia vesiympäristölle ei voida riittävällä varmuudella ehkäistä lupamääräyksiin.

Aluehallintovirasto on pitänyt oleellisena tietona sitä, että jo rakennetun kenttärakenteen vaikutukset ovat havaittavissa alueella otetuista vesinäytteistä useiden aineiden kohonneina pitoisuuksina. Käsite ”kohonnut pitoisuus” on käsitteenä epämääräinen ja pitää sisällään muun muassa pintaveden laadun

luonnolliset vaihtelut. Veden laadun lieviä muutoksia ojavedessä ei voida pitää ympäristön pilaantumisena eikä niiden avulla voida osoittaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristön pilaantumisen torjunnassa oleellista on, että toiminta ei aiheuta ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitettua seurausta, pintaveden ympäristölaatunormit eivät toiminnan seurauksena ylitä tai ole vaarassa ylittyä purkuvesistössä eikä hanke vaikeuta vesienhoidon tavoitteiden toteutumista. Puheena oleva hanke ei aiheuta mitään edellä mainituista seurauksista. Toisin kuin aluehallintovirasto väittää, aineiden pitoisuudet pohjavedessä tai ojavedessä eivät ole kohonneet lukuun ottamatta pH:n muutosta kentän vieritse kulkevan ojan vedessä.

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa on hyödynnetty ja tarkoitus on edelleen hyödyntää pilaantumaton betonimursketta kentän rakentamisessa. Betoni on kiviaineksen, sementin ja veden seos, joka ei sisällä ympäristölle haitallisia aineita. Betoni on emäksistä, joten betonimurske voi paikallisesti nostaa veden pH:ta. Betonista voi kulkeutua haitta-aineita ympäristöön vain siinä tapauksessa, että betonirakenne on ollut kosketuksessa haitta-aineisiin. Hakemuksen tarkoittamassa toiminnassa hyödynnettävästä betonista haitta-aineiden määrä on selvitetty ja se on pilaantumaton. Kohteessa hyödynnetyllä ja hyödynnettävällä betonilla ei ole ollut eikä tule olemaan haitallisia ympäristövaikutuksia. Betoni on yleisesti käytetty materiaali ympäristö- ja infrarakentamisessa myös pohjaveden pinnan alapuolella ja vesistöön rakentamisessa. Esimerkiksi talousvesikaivojen renkaat valmistetaan betonista.

Pohjaveden pinnan etäisyydellä rakenteeseen ei tässä asiassa ole merkitystä, koska kyseiselle asialle (rakenteen sijoittaminen yhtä metriä lähemmäksi pohjaveden pintaa) on haettu lupaa ympäristölupahakemuksessa ja nyt kyseessä ei ole MARA-asetuksen mukainen ilmoitusmenettely, jota koskee metrin vähimmäisvaatimus. Ympäristönsuojelulaki ei edellytä metrin suojakerroksen jättämistä hyödynnettävän betonimurskeen ja pohjaveden pinnan väliin. MARA-asetuksen mukaisessa asiassa annettu korkeimman hallinto-oikeuden päätös ei ohjaa ympäristölupa-asian ratkaisua. Lisäksi ELY-keskus on tulkinnut aluehallintoviraston päätöstä virheellisesti. Aluehallintovirasto ei ole perustanut päätöstään siihen, että rakenne sijaitsisi liian lähellä pohjaveden pintaa.

Pilaantumaton betoni on materiaali, joka ei edellytä metrin suojaetäisyyden jättämistä pohjaveteen nähden. Betonia materiaalina hyödynnetään jatkuvasti rakentamisessa pohjaveden pinnan alapuolella ja vesistöissä. Tähän mennessä kohteessa hyödynnetty betonimurske ei ole aiheuttanut muutoksia pohjaveden laadussa. Pohjavesi hankekiinteistöllä on juomakelpoista.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut kantaa yhtiön valituksessa esittämään (esimerkiksi KHO:n 23.2.2022 antama vuosikirjapäätös taltionumero 10), vaan perusteetta katsonut edelleen, että hakemuksen mukaisessa toiminnassa on kyse jätteen loppusijoituksesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu

niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentissa säädetään ympäristöluvassa annettavista tarpeellisista määräyksistä.

Jätelain 6 §:n 1 momentin 23 kohdan mukaan *jätteen hyödyntämisellä* tarkoitetaan laissa toimintaa, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai muualla taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten. Saman momentin 26 kohdan mukaan jätelaissa tarkoitetaan *jätteen loppukäsittelyllä* jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa ilman energian talteenottoa tai muuta näihin

rinnastettavaa toimintaa, joka ei ole jätteen hyödyntämistä, vaikka toiminnan toissijaisena seurauksena on jätteen sisältämän aineen tai energian hyödyntäminen, mukaan lukien jätteen valmistelu loppukäsittelyä varten.

Jätelain 13 §:n 2 momentin mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa sekä jätteen käsittelylaitoksen tai -paikan sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovelluttava ympäristöön ja maisemaan.

Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021, jäteasetus) 28 §:n mukaan hyödynnettäessä jätettä maantäytössä taikka muutoin sijoittamalla tai levittämällä jätettä maahan, jätteen on teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan sovelluttava kyseiseen käyttötarkoitukseen ja jätettä voidaan käyttää vain se määrä, joka on ehdottoman tarpeellista maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta.

Asiassa saatua selvitystä

Hakemus koskee Totaalipurku Oy:n ympäristölupaa kierrätysasemalle Liedon kaupungin Tarvasjoen Rahkasuolla kiinteistöllä 838-422-5-3. Toiminnassa on tarkoitus vastaanottaa, käsitellä ja välivarastoida rakentamistoiminnassa syntyviä jätejakeita sekä hyödyntää betoni- ja tiilimursketta maarakentamisessa. Kiinteistön länsi- ja pohjoisrajalle rakennettaisiin maavallit. Haettu jätejakeiden vastaanottomäärä olisi yhteensä enintään 68 090 tonnia vuodessa. Suurin kertavarasto olisi yhteensä 44 890 tonnia. Toiminnalla ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa.

Kierrätysaseman kentän rakentaminen on aloitettu eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen 843/2017 (MARA-asetus) mukaisen ilmoitusmenettelyn perusteella hyödyntäen betonijätettä. Sen jälkeen kiinteistölle viedyt jättemateriaalit on määrätty poistamaan. Kenttärakenteeseen on käytetty betonimursketta 3 395 tonnia ja kentän rakennekerroksen paksuus on 0,5–1,5 metriä.

Asemalla otettaisiin vastaan pääasiassa betoni- ja tiilijätettä, joka pulveroidaan, murskataan ja toimitetaan hyödynnettäväksi maarakennuskohteisiin. Lisäksi asemalla otettaisiin vastaan ja käsiteltäisiin puujätettä, metallia, asfalttijätettä, sekalaista rakennus- ja purkujätettä, risuja ja kantoja sekä otettaisiin vastaan asbestijätettä. Aluksi käsiteltyä betoni- ja tiilijätettä hyödynnettäisiin kierrätysaseman alueen maarakentamisessa. Betoni- ja tiilijätettä otettaisiin vastaan ja käsiteltäisiin myös maarakennusvaiheen jälkeen, jolloin valmis murske toimitettaisiin eteenpäin maarakennuskäyttöön.

Rakennettavalta alueelta poistettaisiin pintamaat ja turve. Pintamaa-aineksia poistettaisiin 6 780 m³rtr ja turvetta 52 500 m³rtr. Pohjamaa on pääosin hiekkaa ja osin soraa.

Kentän rakentamisessa voitaisiin käyttää maa-ainesta, luonnonkiviainetta tai kalliomursketta sekä betonimursketta enintään noin 103 000 m³, noin 206 000 tonnia. Eri rakennekerrosten betonimurske täyttäisi eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen 843/2017, liitteen 1 taulukon 1 peitetyn tai päällystetyn kentän vaatimukset. Kentän kokonaispinta-ala olisi noin 3,1 hehtaaria. Betoni- ja tiilijätteen sekä asfalttijätteen käsittelykenttä olisi murskepintainen. Rakennus- ja purkujätteen, puujätteen, risujen ja kantojen ja metallijätteen käsittelyyn tarkoitettu kenttä olisi päällystetty. Asfalttoitavan kentän pinta-ala olisi 6 835 m² ja murskepintaisen kentän 24 400 m².

Kiinteistön länsi- ja pohjoisrajalle rakennettaisiin maavallit täyttökerroksen päälle. Maavallien korkeus olisi viisi metriä ja leveys 10,5 metriä. Maavalli rakennettaisiin kivennäismaasta ja maisemoitaisiin alueelta kaivetuilla pintamailla. Vallit voitaisiin rakentaa myös eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen 843/2017 liitteen 1 taulukon 1 vallin vaatimukset täyttävästä tiilimurskeesta. Tiilimursketta voitaisiin hyödyntää alueella enintään noin 5 600 m³, noin 9 500 tonnia. Maavalli peitettäisiin 0,5 metrin kerroksella alueelta kuoritulla pintamaalla. Maavallin suunniteltu luiska olisi 1:1.

Kierrätysasemalla vastaanotettavat ja maarakennukseen käytettävät jätteet olisivat pääosin peräisin luvan hakijan omilta rakennus- ja purkutyömailta. Alueen rakentamisen kesto olisi luvan hakijan arvion mukaan kolme vuotta. Luvan hakija on todennut 30.8.2023 päivätyssä aluehallintovirastolle antamassaan selityksessä kaivetun maa-aineksen käytön alueen rakentamisessa olevan mahdollista, jos geoteknisesti korkealaatuista ja routimatonta maa-ainesta olisi riittävästi saatavissa.

Hankealue sijoittuisi entisen turvetuotantoalueen pohjoisosaan suoalueelle. Turvetuotanto alueella on lopetettu. Hakemuksen mukaan hankealue on määritelty Varsinais-Suomen voimassa olevien maakuntakaavamerkintöjen yhdistelmässä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueen lounaispuolella sijaitsee ampumaradaksi (ea) kaavoitettu alue. Liedon kunnassa on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka koostuu kahdesta yleiskaavasta, Liedon yleiskaavasta 2020 ja Tarvasjoen strategisesta yleiskaavasta, jonka Tarvasjoen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 20.12.2011. Toiminnan sijoituspaikka on alueella, joka on merkitty Tarvasjoen kunnan strategisessa yleiskaavassa maa-ainestenottoalueeksi merkinnällä EO, tuulivoimaloille mahdollisesti soveltuvaksi alueeksi (sel) ja melualueeksi (me), jolla laskennallinen tieliikenteen ja arvioitu ampumaradan melun melualue on > 60 dB (A_{lmax}). Alueen soveltuminen tuulivoimalle tutkitaan osayleis-/asemakaavoittamalla, jonka laadintatyön yhteydessä tehdään tarpeelliset selvitykset tuulivoimaloiden sijoitusmahdollisuuksista. Aluetta ympäröi maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-2), joka on altistunut melulle.

Tarvasjoen yleiskaavassa ei ole määritelty EO-alueelle alueen jälkikäyttöä maa-ainesten oton loputtua. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Melumallinnuksen (11.8.2022) mukaan toiminnoista aiheutuvat päiväaikaiset keskiäänitasot (L_{Aeq} , kello 7–22) lähimmillä vakituksilla asuinkiinteistöillä ovat suurimmillaan 40 dB. Mallinnuksessa on huomioitu rakennettavien maavallien meluestevaikutus. Hakemuksessa on riskinarviointi betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämisestä maarakentamisessa (20.12.2021, päivitetty 29.8.2022).

Haetun toiminnan sijoituskiinteistö ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kuivatusojituksesta johtuen pohjaveden taso on lähes jatkuvasti kuivatusojien alapinnan tasossa. Pohjaveden tarkkailukaivosta mitattu vesipinta on ollut käytännössä samalla tasolla kuin turpeen alla olevan hiekkakerroksen pinta. Riskinarvion mukaan pintamaita leikattaisiin rakennusvaiheessa niin, että mursketäytön alapinta olisi alimmillaan noin kymmenen senttimetrin päässä pohjavesipinnasta.

Kiinteistöllä muodostuu hulevesiä noin 6 300 m³/a. Alueen eteläosaan on kaivettu kuivatusoja ja sinne on tehty toiminta-alueella syntyvien pintavesien viivästysallas. Pintavedet alueelta ohjautuvat avo-ojien kautta Heinojaan ja edelleen Paimionjokeen. Matkaa hankealueelta Paimionjokeen on oja pitkin noin kolme kilometriä.

Hakemuksessa on esitetty pinta- ja pohjaveden laadun tarkkailutuloksia.

Lupaviranomainen on 28.6.2022 täydennyspyynnössä varannut luvan hakijalle tilaisuuden täydentää hakemusta muun ohella valli- ja kenttärakenteen ja pohjamaan sekä pohjaveden osalta ja vesienhallinnasta, kuten pohjaveden pinnan tasosta, turpeen poiston vaikutuksesta hulevesiin, vesien suojavalliin imeytymisen ehkäisemisestä, pohjamaan tiiveydestä, esityksellä mahdollisesta kentän ja vallirakenteen alla olevasta kuivatuskerroksesta ja mahdollisuudesta tarkkailla rakenteiden läpi suotautuvia vesiä sekä hulevesien laadusta, määrästä ja päästöstä, viivästysaltaasta sekä vesien johtamisesta maarakentamisen aikana. Lisäksi täydennyspyyntö on koskenut jätteenkäsittelytoimintoja, melu- ja pölypäästöjä ja riskienhallintaa. Luvan hakija on toimittanut täydennystä 31.8.2022 sekä 17.2.2023, 12.4.2023, 31.8.2023, 15.11.2023 ja 30.11.2023.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on hallinto-oikeudessa luvan hakijan valituksesta ratkaistavana, olisiko aluehallintoviraston tullut myöntää haettu ympäristölupa hakemuksessa tarkoitettujen jätejakeiden vastaanotolle, käsittelylle ja välivarastoinnille sekä betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämiselle maarakentamisessa.

Aluehallintovirasto on hylännyt ympäristölupahakemuksen ja todennut valituksenalaisen päätöksensä perusteluissa muun ohella, että kun otetaan huomioon hankkeen sijoituspaikan kaavatilannetta koskevat lausunnot ja muut viranomaispäätökset, hakemuksen mukainen toiminta on ristiriidassa

sijoituspaikan voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan kanssa. Edelleen aluehallintoviraston perusteluissa on todettu, että sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä.

Toiminnan sijoituspaikaksi suunnitellulla alueella on kaavan mukaan mahdollista harjoittaa maa-ainestenottoa. Sijoituspaikan kaakkoispuolella on toimintansa lopettanut turvetuotantoalue. Yleiskaavassa ei ole osoitettu alueen käyttötarkoitusta turvetuotannon päätyttyä. Sinällään haetulta toiminta-alueelta tulee poistetuksi turve hakemuksessa tarkoitetun toiminnan maarakentamisessa. Maa-ainestenottoon tarkoitettulle alueelle sijoitettavaksi haettu toiminta on kuitenkin jätteen käsittelytoimintaa. Jätettä sijoitettaisiin kenttärakenteisiin ja kentällä harjoitettaisiin jätteen käsittelytoimintaa. Alueella on yleiskaavan mukaisesti selvitettävä tuulivoiman sijoitusmahdollisuus.

Ympäristönsuojelulain esitöissä (HE 214/2013 vp, s. 92) on todettu 11 §:n osalta muun muassa, että sijoituspaikan ja sitä ympäröivän vaikutusalueen tarkastelussa huomioitaisiin paitsi kyseisten alueiden toteutunut, myös tuleva ja kaavan niille mahdollistama käyttötarkoitus. Alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Tällöin on otettava huomioon maakunta- ja yleiskaavan esittämistavasta johtuva ohjausvaikutuksen yleispiirteisyys. Yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus vaihtelisi maankäyttömuodoittain.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa otetaan huomioon kaavan käyttötarkoituksen mukaisen toiminnan ympäristön pilaantumisen luonne ja toiminnan vaikutusalueen käyttötarkoitukseen vaikuttava ympäristön pilaantuminen osana sijoituspaikan soveltuvuuden arviointia. Ympäristönsuojelulain 11 §:n edellytys sijoituspaikan soveltuvuudesta otetaan huomioon osana saman lain 49 §:n mukaista lupaharkintaa arvioitaessa toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen hyväksyttävyyttä. Hakemuksessa tarkoitettun toiminnan hule- ja suotovedessä on hyödynnettävän ja käsiteltävän jätteen sisältämiä haitta-aineita ja toimintaan sisältyy jätteen murskaustoimintaa. Toiminnan päästöt pintaveteen ja pohjaveden pilaantumisriski poikkeaisivat ennalta arvioiden olennaisesti maa-ainestenoton vaikutuksista ja jätteen käsittelytoiminnasta aiheutuvan melun luonne turvetuotannon vaikutuksista. Haetun toiminnan ympäristö on kaavoitettu yleiskaavassa melulle altistuneeksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jossa sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä melua sietävä rakentaminen. Haetun toiminnan päästö ja siten päästöstä aiheutuva ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu ympäristön pilaantuminen poikkeaisivat edellä esitetysti yleiskaavan käyttötarkoituksen mukaisesta toiminnasta.

Luvan hakija on esittänyt, että niiltä osin kuin aluehallintovirasto on pitänyt hakemusta puutteellisenä, olisi sen tullut täydennyttää hakemusta. Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristöluvan hakijan tehtävänä on ympäristönsuojelulain 39 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014)

2 luvun säännökset huomioon ottaen esittää hakemuksessaan riittävä selvitys luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi. Aluehallintovirasto on täydennyspyynnössä varannut luvan hakijalle tilaisuuden täydentää hakemusta asiassa saadusta selvityksestä ilmenevin osin. Luvan hakija on täydentänyt hakemustaan useita kertoja.

Esitetty selvitys toiminnan ympäristövaikutuksista on osittain puutteellinen. Asiasta saadusta selvityksestä ei ilmene toiminnan sijaintialueen pohjaveden tila ennen jätteen sijoittamista tai vertailupisteestä, eikä riittävän selvästi se, onko pinta- ja pohjaveden pilaantumisen arvioinnissa otettu huomioon kaikilta osin kentällä harjoitettava toiminta ja jätteen maarakentamistoiminta sekä siten toiminnasta aiheutuva pohjaveden pilaantumisriski ja kokonaispäästö pintaveteen. Sille, että toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle, ei ole annettava merkitystä pilaamiskiellon vaikutusta arvioitaessa ympäristönsuojelulain 17 §:n pohjaveden pilaamiskiellon nojalla. Kun otetaan huomioon edellä esitetty ja muun ohella suunniteltu kenttärakenteessa hyödynnettävä jätemäärä, kentällä harjoitettava toiminta, kentän maaperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä kentän perustaminen hakemuksessa esitetyin rakentein, ei ole poissuljettua, että hakemuksen mukaisesta toiminnasta voi aiheutua sijaintipaikan olosuhteissa ympäristön pilaantumista.

Haetun toiminnan maarakentamisessa luonnonmateriaalin käyttö olisi riippuvainen saatavuudesta. Betonimurske olisi pääosin peräisin luvan hakijan toiminnasta ja betonimursketta valmistettaisiin toiminnan sijoitusalueella. Kentän valmistuminen olisi siten sidottu materiaalien saatavuuteen. Asiasta saadusta selvityksestä ei ilmene riittävän selvästi, rakennettaisiinko kenttä, jos jätettä ei hyödynnettäisi. Toiminta ei siten tältä osin osoita suunnitelmallisen hyödyntämistoiminnan piirteitä. Alueen yleiskaava ei edellytä vallin rakentamista eikä hakemuksessa ole osoitettu riittävästi, onko vallin rakentamiselle tosiasiallinen tarve toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen, kuten melun, rajoittamisessa eikä sitä, toteuttaako vallin rakentaminen alueen maankäytön suunnittelua. Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa esitetyt selvitykset eivät osoita riittävästi, että kyseessä olisi kentän ja vallin rakentamisessa jätteen hyödyntämistoiminta. Hakemuksessa esitetty jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa voisi vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen.

Kun otetaan huomioon, ettei hakemuksen mukainen toiminta ole lainvoimaisen yleiskaavan mukaisesti sijoitettavissa hakemuksen mukaiselle paikalle, ei enemmällä hakemuksen täydentämisellä olisi ollut vaikutusta asian lopputulokseen eikä asian lopputulosta ole näin ollen arvioitava hakemuksen puutteista huolimatta toisin kuin aluehallintovirasto on valituksenalaisessa päätöksessään tehnyt. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on huolehtinut hallintolain 31 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain mukaisesti asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä, koska sillä on ollut käytettävissään asian ratkaisemiseksi tässä tapauksessa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asian palauttamiseen aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi ei siten ole perusteita.

Edellä mainituin perustein hallinto-oikeus katsoo, että toiminnan sijoittaminen hakemuksessa esitetyllä tavalla vaikeuttaa alueen käyttämistä voimassa olevassa yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Sijoituspaikan valinnassa ei ole otettu riittävästi huomioon ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan luvanvaraisen toiminnan sijoituspaikalle asetettuja edellytyksiä. Kun lisäksi otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 20 §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen varovaisuus- ja huolellisuusperiaate, eivät ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 kohdan tarkoittamat luvan myöntämisen edellytykset täyty hakemuksen mukaiselle toiminnalle, koska toiminnasta saattaa seurata ympäristönsuojelulain ja jätelain vastaisia seurauksia. Koska kaavoitukselliset seikat eivät mahdollista toiminnan sijoittumista alueelle, ei ole tarpeen enemmälti arvioida, olisiko toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumista voitu ehkäistä lupamääräyksin.

Mahdolliset aikaisemmin muille hakijoille myönnetty ympäristöluvut eivät ole peruste ympäristöluvan myöntämiseen toisessa asiassa. Lupaharkinta perustuu hakemuksen mukaiseen toimintaan ja suunnitellun sijoituspaikan tapauskohtaisiin olosuhteisiin. Asiassa ei saatu selvitys huomioon ottaen ole tullut esille sellaisia seikkoja, joiden vuoksi olisi aiheutta katsoa aluehallintoviraston toimineen päätöksenteossaan hallintolain 6 §:n yhdenvertaisuuden periaatteen vastaisesti.

Siltä osin kuin valittaja on esittänyt, että Kosken TI kunnan viranhaltija ei ole ollut toimivaltainen antamaan lausuntoa, hallinto-oikeus toteaa, että lausunto on otettu huomioon ympäristönsuojelutarkastajan antamana lausuntona, josta ilmenee ympäristönsuojeluviranomaisen kanta asiassa.

Viranomaisen toimintaa koskevien kanteluluonteisten vaatimusten tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Väitetyllä virheellisellä poikkeamislupamenettelyllä ei ole ympäristölupaharkinnassa ratkaisevaa merkitystä. Toiminnan luonne suhteessa kaavan mukaisiin alueen käyttötarkoituksiin otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:n mukaisesti.

Edellä olevien perusteluiden mukaan ja ottaen huomioon myös aluehallintoviraston perustelut luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Palauttamisellekaan ei ole perusteita, kun asian näin päättyessä hakemuksen täydentämisellä ei ole merkitystä asian lopputulokseen. Näin ollen valitus on hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Liedon ja Paimion kaupunginhallitusten sekä Marttilan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain

108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **7.8.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki, lainoppinut hallinto-oikeustuomari Reko Vuotila sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen.

Esittelijä Heidi Laakso

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Totaalipurku Oy / Asianajaja [REDACTED] Asianajotoimisto Naturata Oy oikeudenkäyntimaksu 270 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Liedon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Paimion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Marttilan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Liedon kaupungin terveydensuojeluviranomainen Paimion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Marttilan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Liedon kaupunginhallitus Paimion kaupunginhallitus Marttilan kunnanhallitus Liedon kaupungin kaavoitusviranomainen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Varsinais-Suomen pelastuslaitos Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Turun Seudun Vesi Oy Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#